

Aikakauskirja uudistuu

Matti Pohjola

Professori

Helsingin kauppakorkeakoulu

Kansantaloudellinen aikakauskirja ilmestyy sadattatoista vuottaan. Sen alkuperäinen tavoite käsitellä yleistajuisessa muodossa yhteiskunnallisia ja taloudellisia kysymyksiä on yhtä ajankohtainen kuin lehteämme perustettaessa. Elämme yhtä suurta yhteiskunnallista murrosta kuin sata vuotta sitten. Edellisestä teollisesta vallankumouksesta ja sen tuomasta rakennemuutoksesta Suomi selvisi voittajana nousemalla rikkaimpien kansakuntien joukkoon. Meneillään olevasta emme vielä tiedä.

Aikakauskirja on elänyt mukana tässä murroksessa dokumentoimalla taloudessa tapahtuneen muutoksen ja analysoimalla sitä. Sen toimittajat ovat aika ajoin myös pohtineet lehden yhteiskunnallista tehtävää ja linjanneet tulevaa. Näin haluamme mekin tehdä.

Tieteen tehtävänä on auttaa ymmärtämään sitä maailmaa, jossa elämme. Tiede on kieli, jonka avulla luokittelemme havaintoja ympäristöstämme. Kansantaloustiede on jo parisataa vuotta vanha ja siksi pitkälle kehittynyt. Sen opiskelu ja harjoittaminen vaativat suuria henkisiä investointeja teorioiden, menetelmien ja tilastoaineistojen hallintaan. Tieteentekijänä on nykymaailmassa vaikea pärjätä erikoistumatta johonkin teoriaan, menetelmään tai tietokan-

taan. Lyhin tie tiedemaailman huipulle on väistämättä kapea. Erikoistumisen kasvua kuvaa se, että alamme tieteellisten aikakauskirjojen lukumäärä on kasvanut 25 vuodessa 120:sta 300:een. Mihin tässä enää yhtä Kansantaloudellista aikakauskirjaa tarvitaan?

Kansantaloustiede ei ole olemassa vain itseään eikä kansantaloustieteilijöitä varten. Senkin tehtävänä on auttaa ymmärtämään sitä maailmaa, jossa elämme. Kaikista tieteenalamme tehtävän määrittelmistä oma suosikkini on Robert Solow'n kuvaus, joka löytyy Thorvaldur Gylfasonin oppikirjasta *Principles of Economic Growth* (s. 177):

”Maybe the main function of economics in general is not, as we usually think, the systematic building of theories and models, or their empirical estimation. Maybe we are intellectual sanitation workers. The world is full of nonsense. ...Maybe the higher function of economics is to hold out against nonsense,... All those theories and models we invent and teach are just nature's way of making people who know nonsense when they see it.”

Ulkomaiset ekonomistit eivät tule meillä käytävää keskustelua humpuukista siivoamaan, vaan se jää meidän tehtäväksemme. Eikä sitä

voi tehdä ulkomailla ilmestyvissä lehdissä. Kansantaloudellinen aikakauskirja on siksi juuri tähän tehtävään sopiva työväline. Se toimii kuitenkin vain, jos osaamme esittää asiamme muille ymmärrettävissä olevalla tavalla. Miten muuten kukaan muu ymmärtäisi, mikä maailmassa on humpuukia ja mikä ei?

Olemme jo tässä numerossa uudistaneet aikakauskirjan rakenteen sellaiseksi, että sitä on entistä helpompi käyttää keskustelun välineenä. Sisältö on jaettu kolmeen osaan kirjoitusten aiheiden, ei enää esitysmuodon, perusteella. Kolmijaon perusteena on näkemys siitä, että aikakauskirjan tehtävänä on (i) kertoa tieteen viimeaikaisesta kehityksestä ja esitellä uusia tutkimustuloksia, (ii) välittää tietoa yhteiskuntamme keskeisistä ongelmista ja talouspolitiikan ajankohtaisista kysymyksistä sekä (iii) toimia ekonomistien ammattikuntaa koskevien asioiden keskustelufoorumina.

Ensimmäisessä osassa ”Tiede ja tutkimus” julkaisemme artikkeleita, jotka ovat joko katsauksia tieteeseen ja tutkimusmenetelmiin tai sisältävät Suomea koskevia tutkimustuloksia. Niiden toivomme lisäävän tieteen ja tutkimuksen tuntemusta sekä ekonomistikunnassa yleisesti että myös niiden tutkijoiden parissa, jotka eivät ole kirjoituksen aihepiirin asiantuntijoita.

Näiden kirjoitusten edellytämme siksi olevan sillä tavoin tehtyjä, että ne ovat muidenkin kuin aihealueen specialistien ymmärrettävissä. Kerrotaan, että eräs nuorempi kollega pyysi kerran fysiikan nobelisti *Richard Feynmania* selittämään, miksi kvanttimekaniikassa tietyt hiukkaset noudattavat *Fermin-Diracin* statistiikkaa. Feynman lupasi valmistella peruskursitasoisen selityksen ilmiölle. Parin päivän kulluttua hän kuitenkin palasi asiaan todeten, ettei osaa antaa näin yksinkertaista selitystä. Tämän hän sanoi merkitsevän sitä, ettei tätä ilmiötä

vielä ymmärretä. Tällä tavoin meidän tulee suhtautua myös taloustieteeseen. Jos emme pysty selittämään havaittuja ilmiöitä taloustieteen peruskäsittein, niin emme myöskään niitä ymmärrä.

Toisessa osassa ”Talous ja politiikka” julkaisemme kirjoituksia, jotka käsittelevät kansantalouden ja talouspolitiikan ajankohtaisia kysymyksiä. Kuten edellä todettiin, näille on juuri nyt enemmän kysyntää kuin sataan vuoteen. Siihen on vastattava tarjontaa lisäämällä.

Toivomme, että erityisesti käytännön ekonomistitehtävissä toimivat aktivoituisivat esittämään näkemyksiään siitä, mistä asioista tutkimustietoa tarvitaan päätöksenteon tueksi. Tietoisuus siitä, että tutkimuksen tuloksille on kysyntää, on tekijä, joka sekä ohjaa tutkimuksen suuntaa että motivoi tutkijaa.

Näissä artikkeleissa kirjoittajan ote voi olla vapaampi kuin tiedettä ja tutkimusta esittelevissä. Annamme tilaa myös mielipiteille ja yhteiskunnallisille kannanotoille. Kansantaloudellisessa Yhdistyksessä pidettyjä esitelmää emme enää julkaise esitelminä, vaan käsittelemme niitä samalla tavoin kuin muitakin kirjoituksia. Toivomme toki niitä meille edelleen tarjottavan.

Kolmas osa ”Ekonomisti ja yhteiskunta” on omistettu ammattikuntamme yhteisten asioiden pohdinnalle. Esimerkiksi koulutusta, työmarkkinoita ja ekonomistien asemaa yhteiskunnassa käsittelevät kirjoitukset ovat tervetulleita. Tähän osioon sijoitamme myös väitöskirjojen esittelyt, kirja-arvostelut ja tiedoksi-palstan, jossa pyrimme julkaisemaan tietoa alamme keskeisistä tapahtumista.

Hyvä lukijamme, ilman sinun apuasi emme pysty aikakauskirjaa kehittämään. Tartu tilaisuuteen, pistä ajatuksesi sähköiseen muotoon ja lähetä meille! □